

Ivan Ivančan

(1927 – 2006)

Gotovo da se niti jedno istraživanje folklornoga plesa ne može u nas početi ako se ne prouči što je o tome na terenu našao, zabilježio, te potom obradio i interpretirao, odnosno, umjetnički oblikovao u scensku koreografiju Ivan Ivančan. Svojim entuzijazmom, upornošću i ljubavlju prema narodnoj tradiciji neumorno je obilazio ponajviše hrvatska sela, ali i gradove, te Hrvate izvan domovine, skupljajući, sređujući i objavljujući etnografsku građu.

U Institutu za narodnu umjetnost od godine 1955. upućuje se u umijeće znanstvenoga istraživanja, a etnokoreologiju kao samostalnu disciplinu ozbiljno postavlja u institucionalne okvire. Njegov neopterećen molvarski i neukrotivi osobni duh te spremnost da shvati smisao i značenje kazivanja, uz jednostavnost, spontanost, razumijevanje i zahvalnost prema kazivačima, krasi Ivančana u svim, brojnim objavljenim zbirkama plesa i plesnih običaja. Znanstvenim dometima i širinom svakako treba istaknuti knjigu o korčulanskim *kumpanijama* i običaju biranja kralja kao rezultat i opsežnih istraživanja i teme njegove doktorske disertacije.

Intenzivan terenski rad velikim je umjetničkim darom i umijećem znao iskoristiti i vrhunski oblikovati u mnoge koreografije, umjetničko vodstvo amaterskih ansambala i profesionalnoga Lada, Međunarodne i mnogih drugih smotri folklora. I danas se rado sjećamo vrhunskih redateljskih rješenja za koncerte Lada – o običajima kroz godinu.

Svoju ljubav prema folkloru znao je prenijeti na sinove i snahe, ali i na mnogo širi krug mladih. Znanstvenu i umjetničku djelatnost tako je osnutkom i dugogodišnjim vodstvom ljetnih i zimskih škola folklora majstorski upotpunio i pedagoškom, edukativnom. Ustrajno je okupljao mnoge stručnjake, ali i amatere s terena – demonstratore, s kojima je zajednički podučavao i osposobljavao mlade iz domovine i iseljeništva. Može li ponosniji biti učitelj nego kad vidi svoje uspješne učenike! A Ivan Ivančan, među prijateljima poznat kao Cico Paganini, za sobom ih je mnogo ostavio zahvaljujući i školama folklora na Badiji, u Puli, Crikvenici...

Umijećem se nije zadržao samo u domovini. Baš kao što su Molve bile premale za Ivančanove *široke širine* i obzore, tako je i Hrvatska bila premala za njegove, osobito koreografski vrijedne domete. Mnoge je nagrade svojim koreografijama pokupio, filmske scenarije napisao, sletove, smotre i priredbe režirao, gramofonske ploče priredio.

Za Ivana Ivančana mnogi širom svijeta znaju po izdanim zbirkama plesnih zapisa, postavljenim zakonima scene te prema uspješnim koreografijama hrvatskih plesova i pjesama, tim izvanrednim rješenjima zagreba-

čke škole folklora u čijem je oblikovanju uz Zvonimira Ljevakovića sudjelovao i sam je nadograđivao.

U trenucima zemaljskoga oproštaja podno slikovite podravske "bijeke katedrale" u Molvama, uz duboke izraze poštovanja svih suradnika Instituta za etnologiju i folkloristiku iz Zagreba, prisjetili su ga se i inozemni sustručnjaci – europski etnokoreolozi, ali i mnogi drugi istraživači plesa, članovi najvećeg međunarodnog udruženja za tradicijsku glazbu – International Council for Traditional Music, osobito stariji članovi Studijske skupine za etnokoreologiju, koji su dijelili stručna i prijateljska poznanstva s Ivančanom u doba osnutka te Skupine prije više od 40 godina.

Cicino mjesto ispod *tepke ruške*, gdje je uz podignutu kupicu i uzvik "Živili mladenci!" na duhovit način rado dočekivao svoje prijatelje, ostalo je prazno, ali njegova djela vječna su kao i njegova duša i još će dugo nadahnjivati etnokoreologe, folkloriste i nove naraštaje folkloraša – ljubitelja folklorne tradicije, osobito one plesne.

Tvrtko Zebec